

Δράση: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας
Υποδράση: Ενδοσχολική Επιμόρφωση, Επιστ.υπεύθυνη: Μαρία Λιακοπούλου

Προβλήματα συμπεριφοράς στο πολυπολιτισμικό σχολείο

16, 23 Ιανουαρίου & 6 Φεβρουαρίου 2012

3^ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

Προσεγγίζοντας και κατανοώντας τον έφηβο στο σχολείο: ο ρόλος των εκπαιδευτικών

Δέσποινα Ζηλιασκοπούλου, Κλινική ψυχολόγος MSc Α.Π.Θ., ψυχοθεραπεύτρια, Υπ.

Διδάκτωρ Α.Π.Θ

d.ziliaskopoulou@gmail.com

Ο όρος «εφηβεία» αναφέρεται στο αναπτυξιακό στάδιο κατά το οποίο λαμβάνουν χώρα ραγδαίες σωματικές, νοητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές αλλαγές μέσα από τις οποίες το άτομο οδηγείται στη διαμόρφωση της ταυτότητας του. Ο εκπαιδευτικός της Δ/θμιας εκπαίδευσης «συναντά» τον έφηβο και καλείται να τον συνοδεύσει στις ιδιαίτερες προκλήσεις που θέτει η εφηβεία. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και το ρόλο των εκπαιδευτικών στο πολυπολιτισμικό σχολικό πλαίσιο, το σεμινάριο στοχεύει α) στην περιγραφή και κατανόηση των ιδιαίτερων προκλήσεων που θέτει η εφηβεία στο άτομο και στο περιβάλλον του, β) στην εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και γ) στην κατανόηση των τρόπων αξιοποίησης αυτών των αρχών στη σχέση εκπαιδευτικών- έφηβων μαθητών.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει την παρουσίαση σύντομων θεωρητικών εισηγήσεων και τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων σε βιωματικές ασκήσεις και συζητήσεις ολομέλειας.

Βιβλιογραφία

Γεωργογιάννης, Π. (1999). *Θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Γκόβαρης Χ. (2001). *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.

Κωτσάκης, Δ., Μουρελή, Ε., Μπίμπου, Ι., & Μπουτουλούση, Ε. (2010). *Αναστοχαστική Πράξη: Ο αποκλεισμός στο σχολείο*. Αθήνα: Νήσος.

Κουρκούτας Η. (2001). *Η ψυχολογία του εφήβου: θεωρητικά ζητήματα και κλινικές περιπτώσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νόβα- Καλτσούνη, Χ. (2005). *Μορφές αποκλίνουσας συμπεριφοράς στην εφηβεία: ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου*. Αθήνα: Gutenberg.

Τριλίβα, Σ., Αναγνωστοπούλου, Τ., & Χατζηνικολάου Σ. (2008). *Ούτε καλύτερος, ούτε χειρότερος... απλά διαφορετικός: ασκήσεις ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα για παιδιά δημοτικού και γυμνασίου*. Αθήνα: Gutenberg.

Τσιάντης, Ι. (1998). *Εφηβεία: ένα μεταβατικό στάδιο σ' ένα μεταβαλλόμενο κόσμο*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Herbert, M. (1999). *Ψυχολογικά προβλήματα εφηβικής ηλικίας* (επιμ. έκδοσης Α. Καλαντζή- Αζίζι). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Reymond- Rivier, B. (1989). *Η κοινωνική ανάπτυξη του εφήβου* (μτφ. Μ. Ντε Κάστρο). Αθήνα: Καστανιώτης.

Walton, F. (2004). *Κερδίστε τους εφήβους από 13- 19 στο σπίτι και στο σχολείο: ένα εργαλείο για γονείς, καθηγητές και κοινωνικούς λειτουργούς* (μτφ. Ε. Νάντσου). Αθήνα: Θυμάρι (έτος πρωτότυπης έκδοσης 1982).

Εκπαίδευση σε δεξιότητες επικοινωνίας

Δρ. Μαρία Παπαθανασίου, Ψυχολόγος – ψυχοθεραπεύτρια
mika@psy.auth.gr

Το σεμινάριο στοχεύει στην εξοικείωση των συμμετεχόντων/ουσών σε δεξιότητες επικοινωνίας. Θα παρουσιαστούν το θεωρητικό πλαίσιο της επικοινωνίας, οι λειτουργίες και το περιεχόμενο του μηνύματος. Επίσης θα παρουσιαστούν τα πιο συνηθισμένα λάθη στην επικοινωνία π.χ. με τα παιδιά, ή με τους συναδέλφους. θα συμπεριλαμβάνει παρουσίαση και εξάσκηση των συμμετεχόντων/ουσών σε τεχνικές της επικοινωνίας, όπως ενεργητική ακρόαση, αναγνώριση συναισθήματος, αντανάκλαση, προσωπική έκφραση. Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα στο οποίο οι συμμετέχοντες/ουσες καλούνται να πάρουν μέρος σε συζητήσεις ολομέλειας και σε δραστηριότητες βιωματικές (π.χ. παίξιμο ρόλων).

Βιβλιογραφία

Αλμπέρτι, Ρ. Ε., & Έμμονς, Μ. Λ. (2002). *Δικαίωμά σας: Ένας οδηγός για περισσότερο ισότιμες σχέσεις* (Μτφρ.: Ν. Νικολαΐδης). Αθήνα: Πατάκης (Έτος πρωτότυπης έκδοσης: 1970).

Ivey, Α. Ε., Gluckstern, Ν.Β., & Ivey Bradford, Μ. (1996). *Συμβουλευτική μέθοδος πρακτικής προσέγγισης* (Γ' Εκδ). (Μτφρ.-Επιμ.: Μ. Μαλικιώση-Λοΐζου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ivey, Α. Ε., & Gluckstern, Ν. Β. (1995). *Συμβουλευτική: Βασικές δεξιότητες επιρροής* (Μτφρ.-Επιμ.: Μ. Μαλικιώση-Λοΐζου Trans.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2008). *Η Συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση: Από τη Θεωρία στην Πράξη* (12^η εκδ). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μηρούζος, Α. (2009). *Ο εκπαιδευτικός ως λειτουργός συμβουλευτικής: Μια ανθρωπιστική θεώρηση της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg

Αντιμετωπίζοντας προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο: Διαχείριση συγκρούσεων και σχολικός εκφοβισμός

Δρ. Μαρία Παπαθανασίου, Ψυχολόγος – ψυχοθεραπεύτρια
mika@psy.auth.gr

Το σεμινάριο στοχεύει στην εξοικείωση των συμμετεχόντων/ουσών στη διαχείριση συγκρούσεων και στο ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού. Συμπεριλαμβάνει εισηγήσεις και εξάσκηση των συμμετεχόντων/ουσών σε ζητήματα σε τεχνικές διαχείρισης θυμού, και επίδοσης κριτικής. Επίσης συμπεριλαμβάνει πρακτικές για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων γύρω από τον σχολικό εκφοβισμό και σε πρακτικές αντιμετώπισης(σχολικές και ατομικές) του. Το σεμινάριο έχει εργαστηριακό χαρακτήρα στο οποίο οι συμμετέχοντες/ουσες καλούνται να πάρουν μέρος σε συζητήσεις ολομέλειας και σε δραστηριότητες βιωματικές (π.χ. παίξιμο ρόλων).

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Αθανασιάδου Χρ., Δεληγιάννη Β., Κασάπη Στ., Κωνσταντίνου Κ., Παπαθανασίου Μ., & Ψάλτη Ν. (2008). *Ο Σχολικός Εκφοβισμός στην εκπαίδευση: Συλλογικός Τόμος*. Αδημοσίευτος συλλογικός Τόμος. Τμήμα Ψυχολογίας, ΑΠΘ & Πρόγραμμα Πυθαγόρας. Θεσσαλονίκη.

Αθανασιάδου, Χ. & Ψάλτη, Α. (2011). Γνώσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον εκφοβισμό στο σχολείο. *Hellenic Journal of Psychology*, 8, 66-95.

Αλμπέρτι, Ρ. Ε., & Έμmons, Μ. Λ. (2002). *Δικαίωμά σας: Ένας οδηγός για περισσότερο ισότιμες σχέσεις* (Μτφρ.: Ν. Νικολαΐδης). Αθήνα: Πατάκης (Έτος πρωτότυπης έκδοσης: 1970).

Δικαίου, Ε., Ηλιόπουλος, Β., & Τασάκου, Τζ. (2009). *Μίλα: Μη φοβάσαι* (για παιδιά). Αθήνα: ΕΨΥΠΕ

Olweus, D. (2009). *Εκφοβισμός και βία στο σχολείο*. Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε (Έτος πρωτότυπης έκδοσης 1993)

Τριλίβα, Σ. & Chimienti, G (1998). «Εγώ» και «εσύ» γινόμαστε «εμείς»: *Πρόγραμμα Ελέγχου των συγκρούσεων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ψάλτη, Α., & Κωνσταντίνου, Κ. (2008). Το φαινόμενο του εκφοβισμού στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: Η επίδραση φύλου & εθνο-πολιτισμικής προέλευσης. *Ψυχολογία*, 14(4), 329-345.

Ερωτηματολόγια για τον σχολικό εκφοβισμό

Για τη μέτρηση του σχολικού εκφοβισμού υπάρχουν τα ερωτηματολόγια των Δεληγιάννη, Β., Ψάλτη, Αν. και συνεργατών (2004). (για Πληροφορίες και αντίγραφα επικοινωνήστε με την κ. Αναστασία Ψάλτη, Αν.καθηγήτρια, Ρ.Ο. Box 141, 574 00 Σύνδος, Τηλ. +302310791488, e-mail: psalti@bc.teithe.gr, psalti@psy.auth.gr)

Συγκεκριμένα υπάρχουν τα εξής ερωτηματολόγια

1. «Η ζωή στο σχολείο» (Πρωτοβάθμια εκπαίδευση): Δομημένο ερωτηματολόγιο με κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
2. «Η ζωή στο σχολείο» (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση): Δομημένο ερωτηματολόγιο με κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
3. «Η ζωή στο σχολείο» (Για εκπαιδευτικούς): Δομημένο ερωτηματολόγιο με κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας

Ξενόγλωσση

O'Moore, A.M. (1997). *What do teachers need to know?* In M. Elliott (Ed.) *Bullying: A practical guide to coping for schools* (p. 151-66). London: Pearson Education in association with Kidscape.

Smith, P. K., Morita, Y., Catalano, R., Junger-Tas, J., & Olweus, D. (1999). *The Nature of School Bullying: A Cross-National Perspective*. London: Routledge.

Smith, P.K. (2004). Bullying: Recent Developments. *Child and Adolescent Mental Health*, 9(3), 98-103.

Rigby K. (2007). *Bullying in schools and what to do about it*. Victoria: Acer.

Sullivan, K. (2006). *Bullying: How to spot it, how to stop it: A guide for parent and teachers*. London: Rodale.